הני מילי. דלא מקמו כופר לפטור רולא מזיד מקטלא: **היכא דהרגו.** במזיד דרך עלייה בהנפת ידו הכהו מאחריו דדכוותה בשוגג לא ניתן לכפרת גלות כדכתיב[ב] ויפל דרך נפילה: **מדתנא דבי חזקיה נפקא.** שאין חילוק בין דרך עלייה לדרך ירידה: **לחייבו ממון.** והוא הדין לפדותו. ולא יהיה אסון[ו] מיהא אינטריך דאי מהיקישא הוה אמינא אדרבה לאידך גיסא מה מכה בהמה לעולם ישלם אף מכה אדם ישלם והשתא דנפקא לן פטור תשלומין למזיד מלא יהיה אסון על דרך היקישא לפטור שוגג דרך עלייה: הכי גרסינן **אלא אמר רמי בר חמא כו'.** אינטריך חד[ז] מהני קראי לאשמועינן דלא ליעביד ביה תרתי ואף על גב דנפקא לן מולא יהיה אסון: **הני מילי.** דלא ענשינן ליה בתרתי היכא דסימא את עינו והרגו בה באותה מכה ומת: **בדבר אחר.** במכה אחרת ובבת אחת: **אימא.** ניענשיה דמי עין ומיתה בשביל ההריגה: **הא.** דסימא עינו והרגו בה: **מאידך דבי חזקיה נפקא.** דלא תיענשיה: **ולא עין ונפש תחת עין.** מייתה קיימת לן בהחובל[ח] דעין תחת עין ולא ממש דאי אמרת ממש דלמא בהדי דסמינן לעייה מייתי והוה ליה עין ונפש תחת עין. מיהו שמעינן מינה דלא תעביד ביה תרתי לא שנא מת באותה מכה לא שנא לא מת: **סלקא דעתך אמינא הידוש הוא שחידשה תורה.** בכל תשלומי קנס שאינו דין אלא גזרת מלך בעלמא וכיון דחידוש הוא וגזירת חוק אימא אע"ג דאיכא בהדיה מיתה לשלם: **קמ"ל** חד מהנך קראי יתירא שאינו ענין לממון תניהו ענין לקנס: **כתנא קמא.** ודריש ליה באומר ערכו של יולא ליהרג עלי: **מותני' שנתארסה ונתגרשה.** דאילו ארוסה אלא נתגרשה חייב מיתה ואין שם קנס: **אין לה קנס.** טעמא מפרש בגמרא. וריש דקתני אשת אחיו ואשת אחי אביו דבנתארסה ונתגרשה עסקינן וקתני יש להן קנס ר' עקיבא היא: **גמ' אלא מעתה.** לר' עקיבא הא דכתיב[ט] נערה למעוטי בוגרת ובתולה למעוטי בעולה: **הכי נמי.** דלא ממעט לגמרי ותדרוש נערה לאפיה הא בוגרת לעצמה הא לא אשכחן דאיתמיט תנא ומתני בוגרת יש לה קנס ומימא רבי עקיבא היא: **וקנסה לאביה.** וילקמן [ע"ב] מקשינן דר"ע אדר"ע: **הואיל ואביה וכאי בכסף קידושיה.** שלו הוא בנערותה ולקמן יליף לה בפרק נערה שנתפתתה (דף מו:): **מה כסף קידושיה אף על פי שנתארסה ונתגרשה.** מאחר כשחוזרת ומתקדשת בתוך נערות: **לאביה הוי.** הא כל קידושי נערות ילפינן לאביה דגבי קידושין לא כתיב מיעוטא דאשר לא אורסה כי הכא: **נאמר כאן.** בשוגגים: **להלן.** בתפתה: **מה להלן.** בתפתה שקלים דכתיב [שמות כב] ישקול: אימא

הני מילי היכא דהרגו דרך עלייה דלא ניתן שגגתו לכפרה. פירוש לכפרה בידי אדם אע"ג דדרך עלייה קיל טפי מדרך ירידה כדמוכח בפרק אלו הן הגולין (מכות דף ט. ושם) גבי גר תושב גולה ע"י גר תושב וכל חומרי דשמעתין לא תלי אלא במה שלא ניתן לכפרה דאינו מקפיד הש"ס במה שסקילה ושריפה חמורין מהרג וחנק: **אבל סימא את עינו והרגו בדבר אחר אימא נשקול מיניה ממונא ונקטליה.** כך גרס ר"ח דמלא יהיה אסון לא נפקא לן אלא סימא את עינו והרגו בה כי התם שבהכאה אחת הרג את האשה וגם הולדות אבל סימא את עינו והרגו בדבר אחר בבת אחת לא [י]להכי אינטריך כל חרס למיפטריה קשה לרשב"ל דהא ר' שמעאל בנו של ר' יוחנן בן ברוקה לא דרש קרא להכי דלא נשקול מייתי ממונא ונקטליה אלא שלא יתן ממון ונפטריה ושמא אילו לא נאמר קאמר כדאשכחן ריש פרק גנבת הדין (סנהדרין דף מג. ושם) ובכמה דוכתי ולרשב"ל נראה דהכא מסיק אליבא דתנא דבי חזקיה אבל לרבי ישמעאל ודאי ליתא ליה הא דתנא דבי חזקיה והא דאמר בריש הנחנקין (שם דף פד: ושם) הנימא למאן דאית ליה דתנא דבי חזקיה אלא למאן דליתא ליה היקישא למה לי תנא דלית ליה דבי חזקיה היינו רבי ישמעאל ובסמוך דקאמר ולרבה דאמר חידוש הוא שחידשה תורה בקנס אע"ג דמיקטיל משלם קמ"ל ולרבה דאמר [ג]חידוש הוא שחידשה תורה בקנס אע"ג דמיקטיל משלם האי [3]כל חרם מאי עביד ליה סבר לה כתנא קמא דר' חנניא בן עקביא: **מתני' נערה שנתארסה ונתגרשה רבי יוסי הגלילי אומר אין לה קנס ר"ע אומר** [ד]**יש לה קנס וקנסה לעצמה: גמ'** מ"ט דר' יוסי הגלילי אמר קרא [4]אשר לא אורשה הא אורסה אין לה קנס ור"ע אשר לא אורשה לאביה הא אורסה לעצמה אלא מעתה נערה ולא בוגרת ה"נ דלעצמה בתולה ולא בעולה ה"ג דלעצמה אלא לגמרי הכא נמי לגמרי אמר לך ר"ע האי לא אורשה מיבעי ליה לכדתניא אשר לא אורשה פרט לנערה שנתארסה ונתגרשה שאין לה קנס דברי ר' יוסי הגלילי ר"ע אומר יש לה קנס וקנסה לאביה והדין נותן הואיל ואביה זכאי בכסף קידושיה ואביה זכאי בכסף קנסה [ד]מה כסף קידושיה אע"פ שנתארסה ונתגרשה לאביה אף כסף קנסה אע"פ שנתארסה ונתגרשה לאביה א"כ מה ת"ל אשר לא אורשה מופנה להקיש לו ולדון הימנו ג"ש נאמר כאן אשר לא אורשה ונאמר להלן [5]אשר לא אורשה מה כאן נ' אף להלן נ' ומה להלן שקלים אף כאן שקלים ור"ע מאי חזית דאשר לא אורשה לג"ש ובתולה למעוטי בעולה אימא

הני מילי היכא דהרגו דרך עלייה אשלא ניתנה שגגתו לכפרה אבל הרגו דרך ירידה דניתנה שגגתו לכפרה אימא נישקול ממונא מיניה וניפטריה קמ"ל א"ל רבא הא מדתנא דבי חזקיה נפקא [ו]דתנא דבי חזקיה [1]מכה אדם ומכה בהמה מה מכה בהמה לא חלקת בו בין שוגג למזיד בין מתכוין לשאין מתכוין בין דרך ירידה לדרך עלייה לפוטרו ממון אלא לחייבו ממון אף מכה אדם לא תחלוק בו בין שוגג למזיד [2]בין מתכוין לשאין מתכוין בין דרך ירידה לדרך עליה לחייבו ממון אלא לפוטרו ממון אלא אמר רמי בר חמא איצטריך ס"ד אמינא ה"מ היכא דסימא את עינו והרגו בה אבל היכא דסימא את עינו והרגו בדבר אחר אימא נישקול ממונא מיניה א"ל רבא הא נמי מאידך תנא דבי חזקיה נפקא [ז]דתנא דבי חזקיה [2]עין תחת עין [3]ולא עין ונפש תחת עין אלא אמר רב אשי איצטריך ס"ד אמינא הואיל וחידוש הוא שחידשה תורה בקנס אע"ג דמיקטיל משלם קמ"ל ולרבה דאמר [ג]חידוש הוא שחידשה תורה בקנס אע"ג דמיקטיל משלם האי [3]כל חרם מאי עביד ליה סבר לה כתנא קמא דר' חנניא בן עקביא: **מתני' נערה שנתארסה ונתגרשה רבי יוסי הגלילי אומר אין לה קנס ר"ע אומר** [ד]**יש לה קנס וקנסה לעצמה: גמ'** מ"ט דר' יוסי הגלילי אמר קרא [4]אשר לא אורשה הא אורסה אין לה קנס ור"ע אשר לא אורשה לאביה הא אורסה לעצמה אלא מעתה נערה ולא בוגרת ה"נ דלעצמה בתולה ולא בעולה ה"ג דלעצמה אלא לגמרי הכא נמי לגמרי אמר לך ר"ע האי לא אורשה מיבעי ליה לכדתניא אשר לא אורשה פרט לנערה שנתארסה ונתגרשה שאין לה קנס דברי ר' יוסי הגלילי ר"ע אומר יש לה קנס וקנסה לאביה והדין נותן הואיל ואביה זכאי בכסף קידושיה ואביה זכאי בכסף קנסה [ד]מה כסף קידושיה אע"פ שנתארסה ונתגרשה לאביה אף כסף קנסה אע"פ שנתארסה ונתגרשה לאביה א"כ מה ת"ל אשר לא אורשה מופנה להקיש לו ולדון הימנו ג"ש נאמר כאן אשר לא אורשה ונאמר להלן [5]אשר לא אורשה מה כאן נ' אף להלן נ' ומה להלן שקלים אף כאן שקלים ור"ע מאי חזית דאשר לא אורשה לג"ש ובתולה למעוטי בעולה אימא

שיראין דידיה דמחייב דליכא למיפטריה לא מקרא דלא יהיה אסון ולא מקרא דנפש תחת נפש דהא הוי ממון ונפש תחת ממון ונפש ולעיל (דף ל:) פטר [ט]אגיי זר שאכל תרומה משלו וקרע שיראין של חבירו וי"ל דלפי האמת נפקי כולהו מתנא דבי חזקיה והא"פ והא נמי מאידך תנא דבי חזקיה נפקא כלומר ע"כ לא אינטריך כל חרס להכי דלא יהא אסון ולא מקרא דנפש תחת נפש דהא הוי ממון ונפש תחת ממון ונפש צריך קרא למפטריה בלא כל חרס הוה פטרינן ליה מאידך תנא דבי חזקיה וא"ת ולישני דאינטריך כל חרס להרג חבירו וקרע שיראין וי"ל דכל חרס לא יפדה משמע ליה בממון שבא על ידי אותה חבלה שהמיתה באה על ידה:

סלקא דעתך **אמינא חידוש הוא** קמ"ל. אע"ג דבמתני' מייתי קרא דלא יהיה אסון והכא מפיק קנס מכל חרס היינו משום דכייל מתניתין כל חייבי מיתות דקתני וכל המתחייב בנפשו כו' אי נמי מתניתין אתיא כתנא קמא דרבי חנניא בן עקביא: אימא

הני מילי היכא דהרגו דרך עלייה דלא ניתן שגגתו לכפרה.

סד א מיי' פ"ו מהלכות רוצח ושמירת נפש הל' יב יג סמג עשין לד: **סה** ב מיי' פ"א מהל' חובל והזיק ב ג ד סמג עשין ע:

סו ג מיי' פ"ב מהל' נערה הל' יח סמג עשין נד טור אה"ע סימן קעז:

סז ד מיי' פ"ג מהל' אישות הל' יא סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סימן לז סעיף ח:

מוסף רש"י

מכה אדם ומכה בהמה. לכך הוקשו בהאי קרא, מכה בהמה ישלמנה ומכה אדם יומת, ומשמע בבהמה חייב ממון ובאדם פטור מממון, דכתיב בהמה ישלמנה ולא אדם, והקיש לך הכתוב פטור תשלומין של אדם לחייב תשלומין של בהמה (סנהדרין עט: וכעי"ז לעיל לה.) דמה מכה בהמה לעולם משלם ואפילו בשוגג כדאמרינן אדם מועד לעולם, אף מכה אדם דפטרינן קרא מתשלומין, דכתיב יומת, לעולם פטור ואפילו בשוגג הוא ולא וכמזיד שייכא מיתה (ב"ק לה.). לשאין מתכוין. אין בו חיוב מיתה באדם (לעיל לה.). לדרך עליה. שהכהו בהגבהת ידו או שחתכו בחרבו מלמעלה למעלה (לעיל לה.) או: שהרגו כלאחר יד בהרימו הגרזן (ב"ק לה.) דרך עליה לא שייך למתני גבי בהמה, אלא משום דבאדם אשכחן ביה מיעוט בהורג בשוגג דרך יירידה חייב גלות אבל דרך עליה בהרימו את ידו פטור מגלות דכתיב (במדבר לה) ויפל עליו וימות, דרך עליה בעינן (סנהדרין עט: וכעי"ז לעיל לה.). לפוטרו ממון. כלומר לא חילקת בו שום לד להיפטר מן התשלומין, אלא בכל לדדין הוא דמחייב דרבינן כל מזקין בב"ק (כו:) מפלא מחת פלא לחייב על השוגג כמזיד ועל האונס כרצון, ומכה בהמה מזק הוא (סנהדרין עט:). אף מכה אדם. אין דין פטור תשלומין הכתוב בו אלוק לבוס לד שיתחייב ממון, אלא כל שעה פטור מממון, בין בשוגג ואין נתכוין דפטור ממיתה, בין במזיד ונתכוין דחייב מיתה (שם). חידוש הוא שחידשה תורה בקנס. כל משסר קנס חידוש הוא, הלכך אע"ג דמיקטיל נמי לא מיפטר מיניה (לעיל לד:).

תורה אור השלם

1. וּמַכֵּה בְהֵמָה יְשַׁלְּמֶנָּה וּמַכֵּה אָדָם יוּמָת:
ויקרא כד כא
2. עַיִן תַּחַת עַיִן שֵׁן תַּחַת שֵׁן יָד תַּחַת יָד רֶגֶל תַּחַת רָגֶל:
שמות כא כד
3. כָּל חֵרֶם אֲשֶׁר יֵחָרֵם מִן הָאָדָם לֹא יִפָּדֶה מוֹת יוּמָת:
ויקרא כז כט
4. כִּי יִמְצָא אִישׁ נַעֲרָ בְתוּלָה אֲשֶׁר לֹא אֹרֵשָׂה וּתְפָשָׂהּ וְשָׁכַב עִמָּהּ וְנִמְצָאוּ:
דברים כב כח
5. וְכִי יְפַתֶּה אִישׁ בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא אֹרֵשָׂה וְשָׁכַב עִמָּהּ מָהֹר יִמְהָרֶנָּה לּוֹ לְאִשָּׁה:
שמות כב טו

גליון הש"ס

גמ' בין בתכורן לשאין בתכורן. עיין לקמן מ ע"א תוי"ט אחד כדרכה:

תוספות רי"ד

מתני' נערה שנתארסה ונתגרשה ר"י הגלילי אומר אין לה קנס ר"ע אומר יש לה קנס וקנסו לעצמה. מ"ש דר' יוסי אמר קרא אשר לא אורסה הא אורסה אין לה קנס ור"ע אומר אשר לא אורסה לאביה הא אורסה לעצמה. וקי"ל הלכה כר"ע מחבירו. ומתני' דתני הבא על בתו אין לה קנס מפני שמתחייב בנפשו כר"ע אתיא. דהיכי דמי שיתחייב בבתו השתא אילו בא עליה אחר שקיל איהו קנס. השתא שבא עליה הוא לא כ"ש ובלא מיתה נמי פשיטא דלא משלם קנס. אלא ודאי מתני' בבתו נערה שנתארסה ונתגרשה עסקינן שקנסה לעצמה כר"ע ומפני שנתחייב בנפשו פטור ותדע דסתם מתני' כר"ע אתיא דהא אשת אחיו ואשת אחי אביו דתנן לעיל יש לה קנס לא אתיא אלא כר"ע דבע"כ גירשה או נתאלמנה שאל"כ הו"ל א"א ויש בהן מיתת ב"ד:

[אימא בתולה לג"ש. ולא נמעט בעולה כדמשמע בסמוך נראה דר"ע דרים ג"ש מקרא דלגופיה דהיינו בתולה קמייתא ודקנס ודמפתה אבל הכתולות דרים לכתובת בתולות ולא שייך למידרשיה לג"ש ולא לשום רבוי ואייתר נער נערה הנערה וה' דהכתולות מד למייני לאוין וכריתות ואיכא ג' רבויין ה' דהכתולות ונער נערה הנערה מד לכדאמרי ומד למייני עשה ומד למייני לאוין וכריתות דאי איכא ג"ר"ע מד לגופיה בלא ג"ש א"כ נמעוט בעולה מההוא דלגופיה ואף על גב דבקנס ליכא אלא מד בתולה לגופיה מגזירה שוה דמפתה נילף בתולה ולא בעולה כי היכי דילף מפתה מאונס לענין נערה דלא כתיב במפתה]. (ת"י כ"י):

אימא בתולה לג"ש. תימה דתיקשי ליה דאימא תרוייהו לגופייהו ולא לג"ש ונראה דהש"ס קיים ליה דמד מייניהו לגזירה שוה הואיל והמקראות סתומים לענין שקלים ומשיס הלכך פריך ואימא איכא ולא פריך ואימא תרוייהו לגופייהו וכי האי גוונא איכא פ"ק דסנהדרין (דף נח.) דאמר ולא אם נגיח השור ג"ב נב"ד של ע' ואחד מה"מ א"ל יוסי בר חנינא אתיא הזדה מזקן ממרא ופריך הא הזדה כי כתיב בקטלא הוא דכתיב וקטלא בכ"ג אלא אמר ריש לקיש גמר דבר דבר מהמרא"מו והשתא היכי הוה בעי למילף ולמימר רבי יוסי ברבי חנינא דאתיא הזדה הזדה אלא דהוה קיים ליה דאיכא ג"ש ולא הוה ידע במאי וקאמר מסברא דאתיא הזדה הזדה: **מי** אתיא גזירה שוה **ומפקא** ליה **מפשטיה** לגמרי. דדיוק הא אורסה הוי אורסה הוי שקר וקשה דברים הערל (יבמות ד' ע.) יליף דערל אסור בתרומה מגזירה שוה דתושב ושכיר מפסח וכתיב תושב ושכיר לא יאכל בו גבי פסח משוס גזירה שוה אע"פ שאינו אמת דהא תושב ושכיר אוכלין בפסח כדאמרינן התם ולא קני ליה רביה ומפקי' קרא מפשטיה וה"כי מ"ש דהוה תושב ושכיר מיירי בערלים ולהכי לא יאכל ומוכח דלאו תושב ושכיר קאמר דהא לא קני ליה רביה אלא ודאי בערל ומשוס הפנאה כתביה[ה]: **ארוסה** בת סקילה היא. וא"ת מאי קשיא ליה הא השתא לא נפיק קרא ממשמעותיה ואי לא איצטריך לגופיה כ"ש דניחא טפי דג"ש מופנה ואומר ר"י דהכי פירושו ארוסה בת סקילה היא וכיון דלא איצטריך למידי אלא לגזירה שוה הוה ליה למכתב אשר לא ארוסה בהדיא ואמאי שני למכתב אשר לא ארוסה דאיכא למטעי ולמימר הא ארוסה לעצמה דבשלמא אי הוה בארוסה שוס קידוש הוה אתי שפיר במה שסיגה הלשון דאמרינן האי דשנה וכתב ארוסה למדרש לגזירה שוה ואתא פשטיה לחידושא אבל השתא למה לי: **לאבי** הנערה ולא לאבי מתה. וא"ת דבפרק נערה נקמן (דף מה:) גבי סרחה ולבסוף בגרה תידון בסקילה דרשינן הנערה שהיתה כבר ויש לומר דהתם מעניגא דקרא והכא מעניגא דקרא והתם ודאי אתיא לחייבה דאי לפוטרה לשתוק קרא מייניה ואגא ידענא דלא הויא בסקילה דלאו נערה היא והכא לחיובא דקנס לא אצטריך דמסגרא מיחייב אשעת ביאה ואי אפשר לפוטרו בולא כלום הלכך אתא לפוטרו: **יש** בגר בקבר ודבנה הוי. וא"ת היכי מצי למימר שתהא מורשת קנס לבנה הא אין אדם מוריש קנס לבניו כדאמרינן ריש פרק נערה לקמן (דף מב:) ובסמוך נמי אמר יש בגר בקבר ופקע אב ואי אדם מוריש קנס כי יש בגר בקבר נמי לא פקע אב ויהא לו מתורת ירושה ומיהו ההיא דבסמוך יש לדחות דנפקא מינה אם היא מייבת לאחריה דאם יש בגר בקבר פקע אב אע"ג דאדם מוריש קנס לבוטלין בעלי חובות אבל אם אין בגר בקבר אין בוטלין בעלי חובות כלום ולא פקע אב והקנס הוא שלו ולא שלה ויש לומר ו)דהכא ה"מ לאקשויי והא אין מורשת קנס לבנה אלא דעדיפא מייניה פריך ור"י מוקי הך בעיא דהכא בנושא ופגם דממונא הוי ויכולה להוריש ואע"ג דתנן בריש נערה (שם מא:) לא הספיקה לעמוד בדין עד שמת האב הרי הן של עצמה ואבושת ופגם נמי קאי מדקתני הרי הן משמע דאין יכול להוריש בושת ופגם ואור"י דלענין זה ודאי איתקוש בושת ופגם לקנס דכתיב תחת אשר ענה מכלל דאיכא בושת ופגם דלמי שזה ניתן זה ניתן אבל למילי אחריני לא איתקוש דהא בושת ופגם משלם ע"פ עצמו וקנס אינו משלם ע"פ עצמו אבל הקשה ריב"ם דאמרינן במרובה (ב"ק דף עא: ושם) א"ל חמשה בקר אמר רחמנא ולא חמשה חצאי בקר איתיביה גנב משל אביו וטבחו ומכר ואח"כ מת אביו משלם תשלומי ד' וה' והא הכא כיון דמת אביו זכה ליה במתנת דידיה וקתני דמשלם תשלומי ד' וה' ומשני הב"ע שעמד בדין משמע דאי לאו משום דחמשה בקר ולא חמשה חצאי בקר הוה אתי ליה שפיר ולא הוה צריך לאוקומי בשעמד בדין אלמא דאדם מוריש קנס לבניו ומיהו יש לדחות דה"מ למימר וליטעמיך אבל קשה דמסיק לפרא א"ל חמשה בקר אמר רחמנא ואפי' חמשה חצאי בקר א"ל מאי שנא ריש ומאי שנא פיפא פירוש דקתני גנב משל אביו ומת ואח"כ טבח ומכר פטור א"ל ריש קרינן ביה וטבחו כולו באיסורא פיפא לא קרינן וטבחו כולו באיסורא משמע דאי קרינן ביה וטבחו כולו באיסורא חייב אע"ג דלא עמד בדין דאדם מוריש קנס לבניו דאי בעמד בדין לא מחייב קנס דשלו הוא טובח ומוכר ותי' ר"י דמיירי דעמד בדין ואמרו חייב אתה ליתן לו דאם הוא טובח אחרי כן חייב כדאמרינן בהגוזל (שם דף קו: ושם) ור"י הלבן תירץ דהכא דפרק נערה מיירי לענין קרבן שבועה והכי פירושו דסוגיא דהתם מודינא לך לענין קרבן שבועה דרחמנא פטריה מוכחא בעמיתו בפקדון וכי קאמינא דממון הוי להוריש לבניו שאם יתבעוהו לאחר מיתת אביהן קנס חייב לאביהן שהעמידו בדין ונתחייב וכפר ונשבע והודה הואיל וכשנפל ליורשין כבר היה ממון שכבר עמד בדין ולא היה יכול להודות ולהפטר א"כ הוי דומיא דפקדון דקרא ומחייב קרבן שבועה איתיביה ר"ש אומר כו' דאחין הוא ופירוש שאם אינו לאחין איך מתחייב הכופר קרבן שבועה על טענותם והא לאו בעל דברים דידהו הוא אלא ש"מ דאחין הוא ומסיק כי קאמר רבה דממון הוא להוריש לבניו בשאר קנסות לענין חיוב קרבן שבועה ומסיק דאצטריך וכתב לעמדה בדין ובגרה ואחר כך מתה דמינה קא ירית מכל מקום עיקרו קנס מיקרי לגבי דידה ודידיה ולא דמי לשאר קנסות דמורים לבניו לגבי בניו לא הוה קנס כלל ומיהו לשון להוריש לבניו לא משמע כפירוש זה. [ועיין תוספת בבא קמא עב. ד"ה סיפא]:

שלש

אימא בתולה לגזירה שוה. ולאו למעוטי בעולה ויהא קנס לבעולה: **מסתברא אשר לא אורסה לגזירה שוה.** ואפי' אורסה אית לה קנס: **שהרי אני קורא בה נערה בתולה.** אע"פ שנתארסה ונתגרשה דהא נערה בתולה היא כדכתיב קרא[ה] אבל בעולה שאין אני קורא בה נערה בתולה אין לה קנס: **אדרבה בתולה לגזירה שוה.** ולאו למעוטי בעולה בזנות אלא יש לה קנס לבעולה בזנות שהרי אני קורא אותה נערה אשר לא אורסה[ו]: **מסתברא.** ארוסה יש לה קנס ובעולה אין לה: **דהא אישתני גופה.** ופגמה אין רב כל כך: **והא.** דנתארסה ונתגרשה לא נשתנה גופה: **הא סברא.** דחמשים כסף דאונס שקלים הן וכסף שקול דמפתה יהו חמשים: **כמוסר הבתולות.** מנין המפורש אצל אונס דהיינו חמשים: **ומוסר הבתולות.** יהיו שקלים: **כזה.** שכתוב בו יקול: **קשיא דרבי עקיבא.** דברייתא דאמר קנסה לאביה: **אדרבי עקיבא.** דתנאי: **לא אתיא גזירה שוה ומפקא לקרא מפשטיה לגמרי.** דאמת פשטיה לאשמועינן הא ארוסה לעצמה ואד מתרוייהו לאפנויי אי נמי לא מופני ליכא למיפרך מידי: **אלא לרבי עקיבא דברייתא וכי אתיא גזירה שוה ומפקא מפשטיה לגמרי.** דלא דרים פשטא דאשר לא אורסה כלל ומשוי אורסה כלא אורסה ואם כן מיעקר משמעותיה: **קרי ביה.** בפשטיה אשר לא ארוסה למעוטי ארוסה: **בת סקילה היא.** ומלא יהיה אמון[ז] נפקא פטורא מתשלומין: **קנסה למי.** קא סלקא דעתך בשתם אונסה קאי: **בא עליה ומתה.** לא הספיק האב להעמידו בדין עד שמתה: **יש בגר בקבר.** אם מתה בנערותה עד שלא עמדה בדין והגיע זמן בגרותה בקבר מי משיב בגר או לא לגמרי. ולקמיה מפרש ואזיל למאי הלכתא: **יש בגר בקבר.** וכי היכי דאם לא הספיקה לעמוד בדין עד שבגרה תנן לקמן בפרק נערה שנתפתתה (דף מא:) דהרי הן לעצמה ולא לאביה והשתא נמי בגר בקבר מפקיע כח האב ובנה ירית לה אם יש לה בן: ומי

אימא בתולה לגזירה שוה ואשר לא אורסה פרט לנערה שנתארסה ונתגרשה מסתברא אשר לא אורסה לגזירה שוה שהרי אני קורא בה נערה בתולה אדרבה בתולה לגזירה שוה שהרי אני קורא בה אשר לא אורסה מסתברא [ו]הא אישתני גופה והא לא אישתני גופה ורבי יוסי הגלילי האי סברא מנא ליה נפקא ליה [ז]מדתניא [1]כסף ישקול כמוהר הבתולות שיהא זה כמוהר הבתולות ומוהר הבתולות כזה קשיא דר"ע אדר' עקיבא תרי תנאי ואליבא דר"ע בשלמא ר"ע דמתני' לא אתיא ג"ש ומפקא ליה לקרא מפשטיה לגמרי אלא לר"ע דברייתא אתיא גזירה שוה ומפקא מפשטיה לגמרי אמר רב נחמן בר יצחק קרי ביה אשר לא ארוסה ארוסה בת סקילה היא ס"ד אמינא הואיל וחידוש הוא שחידשה תורה בקנס אע"ג דמיקטיל משלם ולרבה דאמר [2]חידוש הוא שחידשה תורה בקנס אע"ג דמיקטיל משלם מאי איכא למימר סבר לה כרבי עקיבא דמתניתין תנו רבנן קנסה למי לאביה ויש אומרים לעצמה לעצמה אמאי אמר רב חסדא הכא בנערה שנתארסה ונתגרשה עסקינן וקמיפלגי בפלוגתא דר"ע דמתניתין ורבי עקיבא דברייתא [3]אמר אביי [א]בא עליה ומתה פטור שנאמר [2]ונתן לאבי הנערה ולא לאבי מתה מלתא דפשיטא ליה לאביי מיבעיא ליה לרבא דבעי רבא יש בגר בקבר או אין בגר בקבר יש בגר בקבר ודבנה הוי או דלמא אין בגר בקבר ודאביה הוי ומי

לא. ולקמיה מפרש ואזיל למאי הלכתא: **יש בגר בקבר.** וכי היכי דאם לא הספיקה לעמוד בדין עד שבגרה תנן לקמן בפרק נערה שנתפתתה (דף מא:) דהרי הן לעצמה ולא לאביה והשתא נמי בגר בקבר מפקיע כח האב ובנה ירית לה אם יש לה בן: ומי

עין משפט נר מצוה

סח א מיי' פ"ז מהל' ערכה הלכה טו סמג עשין נד טור אה"ע סימן קנו:

תוספות רי"ד

אמר אביי בא עליה ומתה פטור שנאמר ונתן לאבי הנערה ולא לאבי מתה. פי' כגון שלא הספיק האב להעמידו בדין עד שמתה. אבל אם עמד עמו בדין ונתחייב לו אע"פ שמתה [אח"כ] נותן לאביה:

מסורת הש"ס

ה) [ע' תוס' לקמן מה. ד"ה דלמא ותוס' יבמות נט. ד"ה כאן], ב) [עיל י. [נעיל כט.]], ג) [נעיל לד: לה:], ד) [עיל כט.], ה) [דברים כב], ו) [שם], ז) [שמות כא], ח) [ועי' תוס' יבמות ע: ד"ה אלא], ט) ל"ל דהכא נמי.

תורה אור השלם

1. אִם מָאֵן יְמָאֵן אָבִיהָ לְתִתָּהּ לוֹ כֶּסֶף יִשְׁקֹל כְּמֹהַר הַבְּתֻלֹת:

שמות כב טז

2. וְנָתַן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִמָּהּ לְאָבִי הַנַּעֲרָ חֲמִשִּׁים כֶּסֶף וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עִנָּהּ לֹא יוּכַל שַׁלְּחָהּ כָּל יָמָיו: דברים כב כט

מוסף רש"י

כסף ישקול. בתפסה נאמר, כמוהר הבתולות. האמור במאנס את הבתולה, קנסו הכתוב ג' כסף בשביל מוהר בתוליה, שיהא זה כמוהר הבתולות. הקיים הכתוב קנס המפתה לקנס האונס, מה להלן ג' אף כאן ג' ומה כסף האמור כאן שקלים, דכתיב ישקול, אף להלן שקלים, דלא מיתת מעות (לעיל י. ובערי"ב כט:). לאבי הנערה ולא לאבי מתה. לאבי הנערה משמע שהיא קיימת (לעיל כט:).

ומי מעברא והתני רב ביבי קמיה דרב נחמן [6]שלש נשים משמשות במוך אלו הן קטנה ומעוברת ומניקה קטנה שמא תתעבר ותמות מעוברת שמא תעשה עוברה סנדל מניקה שמא תגמול את בנה ואיזוהי קטנה מבת אחת עשרה שנה ויום אחד עד שתים עשרה שנה ויום אחד פחות מיכן ויתר על כן משמשת כדרכה והולכת דברי ר"מ וחכמים אומרים אחת זו ואחת זו משמשת כדרכה והולכת ומן השמים ירחמו משום שנאמר [1]שומר פתאים ה' וכי תימא דאיעברא כשהיא נערה ואולידה כשהיא נערה ובשיתא ירחי מי קא ילדה והאמר שמואל [2]אין בין נערות לבגרות אלא ששה חדשים וכי תימא בציר הוא דליכא הא טפי איכא הא אלא קאמר אלא הכי קמיבעיא ליה יש בגר בקבר ופקע אב או דלמא אין בגר בקבר ולא פקע אב מר בר רב אשי בעי לה הכי מיתה עושה בגרות או אין עושה בגרות תיקו בעי מיניה רבא מאביי בא עליה ונתארסה מהו א"ל [3]מי כתיב ונתן לאבי הנערה אשר לא ארוסה ולטעמיך הא דתניא [4]בא עליה ונשאת לעצמה מי כתיב ונתן לאבי הנערה אשר לא נשואה הכי השתא התם הואיל ובגרות מוציאה מרשות אב ונישואין מוציאין מרשות אב מה בגרות בא עליה ובגרה לעצמה אף נישואין בא עליה ונשאת לעצמה אלא אירוסין מי קא מפקי מרשותא דאב לגמרי הא תנן [5]נערה המאורסה אביה ובעלה מפירין לה נדריה: **מתני'** [6]המפתה נותן שלשה דברים והאונס ארבעה המפתה נותן בושת ופגם וקנס מוסיף עליו אונס שנותן את הצער מה בין אונס למפתה המפתה אינו נותן את הצער האונס נותן מיד והמפתה לכשיוציא האונס שותה בעציצו והמפתה אם רצה להוציא מוציא [7]כיצד שותה בעציצו אפילו היא חיגרת אפי' היא סומא ואפילו היא מוכת שחין [8]נמצא בה דבר ערוה או שאינה ראויה לבא בישראל אינו רשאי לקיימה שנאמר [9]ולו תהיה לאשה אשה הראויה לו: **גמ'** צער דמאי אמר אבוה דשמואל צער שחבטה על גבי קרקע מתקיף לה רבי זירא אלא מעתה חבטה על גבי שיראין הכי נמי דפטור וכי תימא הכי נמי והתניא ר' שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון [10]אונס אינו משלם את הצער מפני

שלש נשים משמשות במוך. פי' בקונטרס מוחרות לשמש במוך לר"ת [11]דהא קטנה ומילונית מותר לשמש בהדייהו ולא הוי השתתא זרע כיון שהוא דרך תשמיש ומפרש ר"ת משמשות לריכות לשמש במוך אחר תשמיש ועלה טוהה קמ"ל ולר"י נראה לקיים פי' הקונטר' דבריש נדה (דף ג.) משמע שהמוך הוא במעיה כל שעה והוי כמשמש על האבנים ועל העלים ולא דמי למשמש קטנה ומילונית ועוד אפילו היתה נותנת מוך אחר תשמיש אסורה [12]דלפ על פי שאינה מלוה על פריה ורביה מ"מ אסורה היא להשתית זרע כדמשמע בנדה (דף יג.) דתנן כל היל המרבה לבדוק בנשים משונאת באנשים תיקון ומפרש בגמרא משום דנשים לאו בנות הרגשה הן אמרו דאם היו בנות הרגשה הוו אסירי אם לדחות דלאו בנות איסור הרגשה ניהו קאמר: **וכי תימא בציר הוא** כו' **והא בלבד קאמר.** בקונטרס (בקדושין דף עט.) ל"ג ליה דבלאו בלבד משמע טפי לא [13]: **בא עליה** ונתארסה מהו. לרבי עקיבא דאמרי' קא מיבעיא ליה דאמר נתארסה ונתגרשה קנסה לעצמה דמי אמרינן כיון שאינה מרשות האב לענין קנס יהא קנסה לעצמה או דלמא כיון דלענין שאר מילי לא נפקא מרשות האב יהא קנסה לאביה אבל לרבי עקיבא דבריתא פשיטא דקנסה לאביה ולר' יוסי הגלילי נהי דאמר אין לה קנס נמי לא מיבעיא ליה דהא דאין לה קנס לאו משום מיפק מרשותא דאב היא אלא גזירת הכתוב הוא דאין לה קנס ולא נפקא באירוסין כלל מרשות אביה דאב זכאי בקדושיה ובמעשה ידיה אע"ג דנתארסה והא דקא בעי לה סתם ולא קאמר לרבי עקיבא בהדיא מהו משום דהלכה כר' עקיבא מחבירו: **הואיל** ונישואין מוציאין מרשות **אב.** פי' בקונט' דילפינן מהפרת נדרים ואע"ג דקי"ל דממונא מאיסורא לא ילפינן ה"מ לאוקמה ברשות אב הוא דלא ילפינן ממונא מאיסורא אבל לאפוקי מרשות אב ילפינן ספיר מהפרת נדרים דבסברא מועטת יש להוציאה מרשות אב ור"י ב"ר אברהם פי' כיון דגלי לן קרא דלאוקמה ברשות אב איסורא וממונא שוין ה"ה לאפוקה [14][ור"י מפרש דנישואין מוציאין מרשות אב מדדרשינן אים אמו ואביו תירגו אים מיפק כו' אשה אין מיפק בידה לעשות ולא נהירא דמעשה ידיה אינו לבעל מן התורה]: **מה** בוגרת **בא עליה** ובגרה **לעצמה.** פירוש דהא מלינו בוגרת שיוצאה מרשות אב לענין ממון וקשה דה"ל נישואין מוציאין מרשות אב לענין ממון ואמאי לריך למילף מבוגרת ונראה דבא עליה ובגרה לעצמה נפקא לן מונתן לאבי הנערה דדרשינן לאבי הנערה ולא לאבי בוגרת:

צער דמאי. קשה לר"י דמאי קא מיבעיא ליה וכי לא ידע הש"ס שיש לער גדול בחבולה בביאה ראשונה וכמה קטנות חולות מזה וכ"ת דמאותו לער פשיטא ליה להש"ס דפטור שהרי סופה להלטער בכך תחת בעלה והא איכא תנאי הסכומים (ב"ק דף עט. יבמ) דלא חייבי לכתב גופא פירוש דבר שסופו להיות כן ונראה לר"י דלער בעילה משום תאות תשמיש אינו בא בשעת תשמיש אלא אחר כך וכל לער החבלה דמחייב היינו אותו לער הבא לו בשעת חבלה אבל מה שבא לו אחר כך מיפטר דגרמא בעלמא הוא הלכך בעי לער דמאי ורבש"א מפרש דפשיטא דלער של בתולים ליכא למימר דע"כ תנא דמתני' חיים לכתב גופא דמדמפתה פטור: אי

ומי מעברא. בקטנות או בנערות כשהיא בת קנס שתלד בנערות: **משמשות במוך.** מותר להן לשמש במוך ואינו כמשמיחות זרע: **שמא יעשה עוברה סנדל.** שאם תתעבר עובר שני פוחת השני את צורת (א) הראשון ודומה לסנדל שהוא דג שביים: **שמא תגמול את בנה.** מפני שהחלב נעכר כשמתעברת ואינו טוב ליונק ותצטרך להעתיקו משדיים וימות: **פחות מכאן.** מבת אחת עשרה שנה משמשת כדרכה לפי שלא תתעבר: **ויתר על כן.** על בת שתים עשרה שנה משמשת כדרכה שאם תתעבר לא תמות. אלמא בקטנות לא מיעברא שיבא לכלל לידה דהא ותמות קתני: **וכי תימא.** מבת שתים עשרה ויום אחד שהגיעו ימי הנעוריים נתעברה וילדה בנערות ומתה בנערות הא נמי ליתא דאמר שמואל אין בין נערות לבגרות אלא ששה חדשים משתביא שתי שערות הויא נערה באומתן שתביא משתים עשרה שנה והלאה ומשתביאם עד שתבגור ששה חדשים ותו לא. ומתניתא דקתני מבת שתים עשרה ואילך מי מעברא לא מתה במציאה שתי שערות קודם שתתעבר קאמר אבל כל זמן שלא הביאה קטנה היא. והאי דנקט מנין שנים משום דבגליר משתים עשרה ויום אחד אפילו הביאה שערות אינו אלא שומא כדאמרינן במסכת נדה [מו.] ובקדושין (ב): **ופקע אב.** פקעה מציעת אב וזכה הלה במה שבידו שאין בעל דינו קייס וקנס לאו ממון הוא להורישו לאביה בתורת ירושה כל כמה דלא גבתיה: **או אין בגר בקבר.** לאפקועי מציעת אב: **מר בר רב אשי.** לא בעי לה בעיא דרבא משום בגר בקבר אלא אם מתה בנערותה מי פקעה כי בגרות דמחיים או לא. ולהאי ליטנא דמר בר רב אשי אליבא דרבא אמרו לעילא (ב) מילתא דפשיטא ליה לאביי מיבעיא ליה לרבא דאילו לליטנא קמא מפשט פשיטא ליה לרבא דמיתה לא מפקעא ודלא כאביי כל זמן שלא בגרה וכי קא מיבעיא ליה בבגר בקבר קמבעיא ליה אבל במיתה כל זמן שלא בגרה פליג אדאביי ואמר לא מפקעא ומייב: **מיפה עושה בגרות.** עושה דין בגרות דמפקעא כח אב כי בגרות: **מהו.** מי הוי לאביה או לעצמה: **בגרות מוציאה מרשות אב.** דלא מצינו שזיכתה לו תורה בנתו אלא מכר בקטנות ושאר שנה כגון קנסה ומעשה ידיה בנערות כדילפינן בפרק נערה (לקמן דף מו:) אבל בבגרות לא אשכחן וכיון דלא זיכתה לו תורה אנן מהיכא תיתי לן לזכותו בשלה: **ונישואין מוציאין מרשות אב.** כדאשכחן בהפרת נדרים דכל זמן דלא ניסת אביה מיפר ומשניסת אין יכול להפר: **כח עליה.** כשהיא נערה ובגרה: **לעצמה.** דכתיב (ב) ונתן האיש המוכר עמה לאבי הנערה אם נערה היא בשעת נתינה: **אביה ובעלה.** ואינו מופר עד שיפרו שניהם: **מתני' בושת ופגם.** במתני' לקמן [מ.] מפרש להו: **האונס נותן מיד.** לאביה אע"פ שהונסה: **לכשיוציא.** בגמרא [ע"ב] פריך אלו אמתו היא ומפרש לה לכשלא יכנוס דאם כנסה אינו נותן קנס כדכתיב (ג) מהר ימהרנה לו ואם מאן ימאן וגו' כסף ישקול אבל אונס כתיב ונתן משיס כסף ולו תהיה לאשה: **שותה בעציעו.** בכלי שבחר לו בתולה כר' עקיבא דכתיב כי ימצא איש נערה בתולה אביה דכתיב בנעוריה בית אביה (דברים כב.).

מסורת הש"ם

(א) יבמות יב: ק: נדה מה. נדרים לה: [תוספתא נדה פ"ב, ג) קדושין עט. נדה סה., ג) נדרים סו: עד: יבמות כט: לקמן מו: קדושין ד., ד) לקמן מב., ה) [לעיל כט:], ו) ב"ק נט. ע"ש, ז) [לה טח:], ח) [לה לח:], ט) [דברים כב], י) [שמות כב], כ) [עי' תוס' יבמות יב: ותוס' נדה יג.], ל) [וע' תוס' נדה סה. ד"ה וכ"ת כו' מייסבין הגירסא], מ) מ"י כ"ל.

תורה אור השלם

1. שֹׁמֵר פְּתָאִים יְיָ דַּלּוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ:
תהלים קטז ו
2. וְנָתַן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִמָּהּ לַאֲבִי הַנַּעֲרָ חֲמִשִּׁים כֶּסֶף וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עִנָּהּ לֹא יוּכַל שַׁלְּחָהּ כָּל יָמָיו:
דברים כב כט

גליון הש"ם

תוס' ד"ה שלש וכו' דאע"פ שאינה מצווה על פריה ורביה. עי' סנהדרין דף נט ע"ב תוד"ה והא:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה שמא יעשה עוברה וכו' לוקח השני. נ"ב ותוספות פרק המפלת הניח נשם רש"י שולד מתרגם ממעך עוברה הרשאוה ע"ש בד"ה קמ"ל בדף כה מיהו ביבמות דף יב כתב רש"י ז"ל דוחק האמר את תנרו ופומת לוכמו משמע דלפעמים הרשאן גוזר ולפעמים השני גוזר ופעם פי' כך ופעם פי' כך ואין כאן טעות: (כך הגי' בדפ"ר):

מוסף רש"י

משמשות במוך. מוחרות לתת מוך במקום תשמיש כשהן משמשות, כדי שלא יתעברו (יבמות יב: ושם קי) או: תקינתן היה לשמש במוך שלא יתעברו (נדה מה.). שמא תעשה עוברה סנדל. ולד שאין לו צורת פגום וקיימא לן במסכת נדה (כה:) אין מגדל שאין עמו ולד, משל לאדם שפטר את חבירו והחזיר לוכמו לאחוריו, דכשהיא מעוברת ומחוכרת ומתעברת דוחק האמר את חבירו ופומת לוכמו (יבמות יב: ובע"ז שם קי) או: כשמתעברת תאומים פעמים שאחד דוחק את חבירו ופומת את לוכמו כדאמרינן אין מגדל שאין עמו ולד (נדה מה.). שמא תגמול את בנה. אם תתעבר תבא לריכה לגמול את בנה מלהניק, כמו (בראשית כא) ויגמל, לשון הבדלה (יבמות יב:) תפרש את בנה מלהניק מתחת עיבורה (נדה מה.). ואיזוהי קטנה. שמתעברת ומתה (יבמות קי) הראויה להתעבר ולמות (שם יב:). פחות מיכן. איכה לריכה לשמש במוך, דודאי לא תתעבר, ויתר על כן. אם תתעבר לא תמות (נדה מה. וכע"ז יבמות יב:). אין בין נערות לבגרות אלא ששה חדשים. כשהביאה שערה אחת בנערות כלומר שתי נערות אינה שוה להיות בוגרת אלא ששה חדשים, ופעמים שהיא ממהרת לבגור ופעמים בחדיה כדתנן במסכת נדה (מו.) פגה בוחל ואמל (קדושין עט.). נערה המאורסה. להכי נקט נערה דדוקא נערה שהיא בראשות אביה דכתיב בנעוריה בית אביה (נדרים סו.).

עין משפט נר מצוה

סט א מיי' פ"ב מהל' אישות הל' כ טור ש"ע יו"ד סימן רלד סעיף ו הגה"ה:
ע ב מיי' פ"ב מהל' נערה הל' טז סמג עשין נד טור אה"ע סימן קעז:
עא ג מיי' שם הל' טו:
עב ד מיי' פי"ח מהל' נדרים הל' ט סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סי' רלד סעיף ה:
עג ה מיי' פ"ב מהלכות נערה הל' ז סמג עשין נד טוש"ע אה"ע סי' קעז סעיף ח:
עד ו מיי' פ"ח שם הל' ג סמג שם טוש"ע שם סעיף ג:
עה ז מיי' שם הל' ה טוש"ע שם סעי' ד:

תוספות רי"ד

תניא בא עליה ונשאת לעצמה הואיל ובגרות מוציאה מרשות אב. פי' שלא מצינו שזכתה לו תורה בבתו אלא מכר בקטנותה ושאר שבח ממון כגון קנסה ומעשה ידיה בנערות בדילפי' לקמן בפ' נערה ונשואין נמי מוציאין מרשות אב. פירוש כדאשכחן בהפרת נדרים דכ"ז שלא נשאת אביה מפר נדריה ומשנשאת אין יכול להפר. מה בוגרת בא עליו ובגרה לעצמה לכשיוציא ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה. אם היא נערה בשעת נתינה אף נשואין בא עליה ונשאת לעצמה: **מתני'** המפתה נותן ג' דברים והאונס ד' המפתה נותן בושת ופגם וקנס מוסיף עליו אונס שנותן את הצער מה בין אונס למפתה האונס נותן את הצער והמפתה אין נותן את הצער האונס נותן מיד והמפתה לכשיוציא האונס שותה בעציצו. פי' בכלי שבחר לו לשתות בו כלומר ע"כ ישאנה דכתיב לא יוכל לשלחה כל ימיו והמפתה אם רצה להוציא מוציא. פי' האונס נותן מיד ואע"פ שכונסה שנאמר ונתן האיש השוכב עמה לאבי הנערה חמשים כסף ולו תהיה לאשה. ודרשי' תו לו אתה כופה ולא לה: